

Natuurlijkerwijze

4

42e jaargang
Herfst 2018

Beleef de natuur!

ivn natuur
educatie
Barneveld

**Drukwerk,
printwerk,
vakwerk.**

**Drukkerij
Perfekt**

Meer dan 40 jaar ervaring

Pascalstraat 22 - 3771 RT Barneveld

0342 41 28 68

info@drukkerijperfekt.com

www.drukkerijperfekt.com

ROMIJN

B O E K H A N D E L

Raadhuisplein 49

Barneveld

Telefoon: 0342 413 118

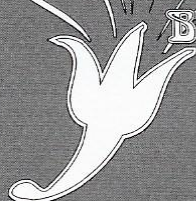
Fax: 0342 491 072

www.boekhandelromijn.nl

voet Bloemenhal

Chloris

Barneveld

Amersfoortsestraat 53

3772 CG Barneveld

Tel.: 0342 - 49 16 61

Vinkenborg
PARKET

Coert Vinkenborg

Weth. Schimmellaan 11

3771 KW Barneveld

(T) 0342 - 41 80 03

(M) 0651 - 15 97 33

(E) info@vinkenborg-parket.nl

www.vinkenborg-parket.nl

www.ivn.nl/barneveld

postadres: Postbus 135, 3770 AC Barneveld

oktober 2018

e-mail: jg.boland@hetnet.nl

42^e jaargang nr. 4

Van de voorzitter	4
Buitenactiviteiten 2018 IVN Barneveld	5
Hartelijk dank voor uw stem!	6
Erelid Piet Kruijt overleden.....	7
IVN Barneveld is verhuisd	9
Ledenvergadering	10
Alternatieven voor plaggen op natte heide	11
Scheefbloemwitje in een nectarkroeg!	13
Gelderland is ontzettend groen	15
Blonde regen.....	17
Herfstmenu	19
Enkele tips voor sfeervolle herfstfotografie.....	20
Notulen ledenvergadering 26 april 2018	21
Nieuws uit de afdeling	24
Adresgegevens.....	30

Kopij: de redactie ontvangt uw bijdrage voor het volgende nummer
graag vóór woensdag 12 december a.s. via e-mail.

IVN Natuureducatie zet zich als landelijke non-profit organisatie in voor een groen, gezond en duurzaam Nederland. Dit doen we door de natuur in de harten van mensen te brengen. We laten jong en oud actief ervaren hoe leuk, leerzaam, gezond én belangrijk de natuur is. Onze 130 professionals, 25.000 leden en vrijwilligersafdelingen organiseren natuuractiviteiten, cursussen en campagnes. Daarbij focussen we op vier thema's: Kind & natuur, Natuur in de buurt, Natuur & recreatie en Natuur & gezondheid. IVN is er van overtuigd dat kennis van en betrokkenheid bij de natuur duurzaam handelen stimuleert. IVN: beleef de natuur! U kunt IVN Barneveld steunen door donateur of lid te worden; donateurs dragen minimaal € 12,- per jaar bij, leden betalen ten minste € 24,- per jaar.

Opzeggingen: voor 1 november van het lopende kalenderjaar.

Van de voorzitter

September 2018 zal in de geschiedenis van IVN Barneveld een gedenkwaardige maand zijn. Op 7 september mocht ik, vanwege het plotselinge afzeggen van de wethouder, samen met Henk Olthuis, eigenaar van landgoed Otelaar, de IVN-bank onthullen. De bank is betaald met het geld dat we van de Rabobank Clubkas Campagne hebben gekregen. Dat geld hadden we natuurlijk in onze eigen kas kunnen storten, maar met de bank maken we ons zichtbaar in de samenleving op een prachtige plek op het landgoed. Wanneer je op de bank zit, heb je een mooie doorkijk naar de verschillende facetten van landgoed Otelaar.

De tweede gebeurtenis in september is echter nog gedenkwaardiger. Op de 13^e van deze maand opende burgemeester Asje van Dijk de nieuwe locatie van IVN Barneveld op landgoed Schaffelaar. Tegelijkertijd met deze opening is de naam gewijzigd van Biologisch centrum in IVN Natuureducatiecentrum Barneveld. Deze naam dekt beter de lading van wat we met het centrum willen doen, nl. het gebruiken voor een zo breed mogelijk publiek om hen kennis te laten maken met de vele facetten van de natuur. In de hoop dat zij de natuur leren zien als onmisbaar onderdeel van ons welzijn als mens. Daarmee kun je niet jong genoeg beginnen. De werkgroep Scholen Barneveld levert hierin een bijdrage. Zij zullen dan ook de belangrijkste gebruiker van het centrum zijn. Belangrijk in omvang, want wie ben ik om de andere gebruikers als minder belangrijk te zien.

Op deze avond is meer gebeurd dan het openen van de deur. Het was ook het moment voor de coördinatorwisseling van die werkgroep. Margreet Rouwenhorst neemt het stokje over van Truus Boland, die dit werk vele jaren heeft gedaan. Truus stond centraal in wat we wel het hoogtepunt van de avond mogen noemen. Na een speech met de nodige aandacht voor het belang van natuureducatie voor kinderen en een verwijzing naar o.a. Truus de Mier uit de Fabeltjeskrant, ontving Truus van de burgemeester een koninklijke onderscheiding voor het werk dat zij voor het IVN en de Barneveldse samenleving heeft gedaan.

We mogen niet vergeten hoe belangrijk vrijwilligers zijn en daarom: "Heel veel dank voor wat jullie binnen de afdeling doen en een bijzondere dank voor hen die meegewerkt hebben aan de inrichting van ons Natuureducatief centrum". Kom kijken - tijdens de jaarvergadering? - en geniet!

Rien Brand, voorzitter

Buitenactiviteiten 2018 IVN Barneveld

Alle wandelingen vertrekken vanaf de parkeerplaats Vetkamp, Stationsweg, 3772 VH Barneveld tegenover landgoed Schaffelaar en/ of vanaf Bethabara, Van den Berglaan 79, 3781 GE Voorthuizen, tenzij anders vermeld.

Leden en donateurs van IVN Barneveld en kinderen t/m 12 jaar mogen gratis mee, anderen betalen € 2,00 per persoon.

Deelname is geheel op eigen risico.

Zaterdag 29 september Lange wandeling (15 km) door het Renkums Beekdal

10.00 uur Vetkamp

Lunch meenemen!

Gidsen: Henk van de Beek, Margreet Rouwenhorst, Jolanda Denekamp

Zaterdag 13 oktober Najaarswandeling voor kinderen: Herfstontdekkingstocht

10.00 uur Vetkamp

Gidsen: Werkgroep Kinderen naar Buiten

Zaterdag 20 oktober Prachtige paddenstoelenwandeling door het Schaffelaarse bos

13.30 uur parkeerplaats landgoed De Schaffelaar, Stationsweg, 3771 VH Barneveld

Gidsen: Evert van de Berg, Jan van Middendorp, Klazien Koppelaar

Zaterdag 27 oktober Fotograferen met kinderen in de vakantie

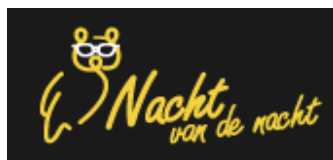
Breng je camera mee en krijg aanwijzingen van leden van de IVN-fotowerkgroep om nog mooiere foto's te maken in het Schaffelaarse bos. (Groot)ouders mogen natuurlijk ook hun camera meenemen.

10.00 uur, Vetkamp

Gidsen: werkgroep Natuurfotografie & werkgroep Kinderen naar buiten

Zaterdag 27 oktober Nacht van de Nacht op landgoed De Schaffelaar

Houdt de berichten in de kranten in de gaten

Zaterdag 3 november **Cultuurhistorische wandeling op Boeschoten**

13.30 uur Vetkamp, 13.45 uur Boeschoten (voor exacte locatie houdt de berichten in de gaten)

Gids: Hanneke van de Brink-Crevels

Zaterdag 10 november **Landgoedwandeling**

08.30 uur Vetkamp

Gidsen: Kees Verduijn en Daan Kuiper

Donderdagavond 22 november **Natuur-/cultuurquiz voor teams**

19.30 uur IVN Natuureducatiecentrum Barneveld

Leiding: Jolanda Denekamp

Anmelden voor 1 november: j_denekamp@hotmail.com

Zaterdag 29 december **Snertwandeling**

13.30 uur Vetkamp

Uitsluitend voor onze leden en donateurs.

Hartelijk dank voor uw stem!

Clubkas Campagne 2018			
Rabobank Gelderse Vallei			
Bijdrage clubkas	€ 1.336,41		
Voor	IVN Barneveld		
Namens	Rabobank Gelderse Vallei	Datum	25 juni 2018
Growing a better world together			
		Rabobank	

Erelid Piet Kruijt overleden

*Herinner mij, maar niet in sombere dagen.
Herinner mij, in stralende zon,
hoe ik was toen ik alles nog kon.*

Na een leven lang kennis, wijsheid en humor te hebben geschonken is op 96-jarige leeftijd overleden, mijn liefdevolle en zorgzame echtgenoot, onze vader, grootvader en overgrootvader

Pieter Arie Kruijt

Schoonhoven, 3 augustus 1922

Bennekom, 7 augustus 2018

Zo kenschetste de familie het leven van Piet op de rouwkaart en zo ook kenden wij Piet. Als IVN-natuurgids van het eerste uur was hij steeds bezig zijn kennis van de natuur uit te dragen, aan wie het maar horen wilde. Talloze excursies en wandelingen heeft hij voor onze afdeling verzorgd. Met name genoot hij van de excursies in het Pinetum in Lunteren, daar was hij helemaal thuis en kende elke boom met naam en toenaam. Niet alleen dat, ook was hij vele jaren betrokken als bestuurslid en actief in de functie van 'propagandist'. Hij heeft menigeen overgehaald donateur van de toenmalige Natuurwacht Lunteren/Barneveld te worden.

Na de dankdienst voor het leven van Piet is hij op 11 augustus jl. begraven in Bennekom.

Wij gedenken Piet met grote dank en bewondering voor zijn betrokkenheid bij de natuur en onze afdeling.

Piet Kruijt (4^e van links) achter de bestuurstafel tijdens de jaarvergadering o.l.v. Gerrit de Graaff in 1977.

Proef de smaak van Kwaliteit!

Wijnwinkel

Barneveld

Heel veel wijnen!
Port & Grappa's
Whisky & Rum
Gin & Speciaalbieren
Kerstpakketten

Bij Wijnwinkel Barneveld
koop je een flesje
huiswijn voor een
verjaardag of één
voor door de week.
Maar ook voor een
exclusievere wijn of
een speciale whisky is
Wijnwinkel Barneveld
het juiste adres.

Onze kracht? Rijk gesorteerde winkel,
goed advies en wijn & gedistilleerd
passend bij elk budget!

Amersfoortsestraat 65 Barneveld
Tel. 0342-490060 | www.wijnwinkelbarneveld.nl

van klassiek tot modern

BARNEVELDSE
BRILLENWINKEL

Jurgen de Vogt
Dijkje 17a Barneveld
0342 820 393

ik ben fit in 20 minuten per week

gratis kennismakingstraining

- altijd met Personal Trainer
- omkleden niet nodig
- merk- en meetbaar resultaat

ERVAAR HET ZELF!

fit20
Fit in 20 minuten per week

Telefoon: 0342-74 50 61
www.fit20barneveld.nl

RT0103

IVN Barneveld is verhuisd

Op 13 september is het dan eindelijk zover. Burgemeester Asje van Dijk draait de sleutel om en opent de buitendeur naar het nieuwe IVN-verblijf op landgoed De Schaffelaar.

Truus Boland droeg op deze avond na 34 jaar het coördinatorschap van het Biologisch centrum over aan Margreet Rouwenhorst. Daarvoor moesten beiden een "certificaat" ondertekenen en kreeg Margreet de lesbrief voor het nieuwe project 'Dieren bij de boerderij' overhandigd.

De burgemeester memoreerde het belang van het contact kind – natuur. Dat

contact is iets wat bij IVN hoog in het vaandel staat. In de gemeente Barneveld wordt dat contact vooral bewerkstelligd door de projecten in het Biologisch centrum. Met de nieuwe locatie is ook die naam gewijzigd. Voortaan heet het 'IVN Natuureducatiecentrum Barneveld'. Dhr. Van Dijk besteedde in zijn toespraak aandacht aan Truus de Mier, toen hij herinneringen ophaalde aan

de Fabeltjes Krant. Daarmee creëerde hij onverwacht en heel handig een bruggetje naar het vervolg van zijn toespraak, waarin hij meedeelde: "dat het Zijne Koninklijke Hoogheid heeft behaagd Truus Boland te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau".

Ledenvergadering

Het bestuur van IVN Barneveld nodigt de leden uit voor de najaarsledenvergadering. Deze wordt gehouden op donderdag 1 november a.s. in IVN Natuureducatiecentrum Barneveld, Stationsstraat 2C, 3771 VH Barneveld. Aanvang 19.30 uur.

Agenda

1. Opening door Rien Brand, voorzitter
2. Vaststellen van de agenda
3. Mededelingen
4. Verslag van de Voorjaarsledenvergadering d.d. 26 april jl. (zie pag. 21 van dit nummer)
5. Vaststellen begroting 2019
Leden ontvangen deze begroting via e-mail
6. Publieksactiviteiten 2019
7. Bestuursverkiezing.
Aftredend en herkiesbaar zijn Jolanda Denekamp en Hans Boland.
Tegenkandidaten kunnen door minimaal vijf leden worden voorgedragen. Zo'n voordracht moet uiterlijk vijf dagen voor de vergadering schriftelijk of via e-mail bij het bestuur worden ingediend en vergezeld gaan van een verklaring van de kandidaat dat hij/zij een benoeming zal aanvaarden (art. 9.5 van de statuten).
8. Rondvraag
9. Sluiting van de vergadering
10. Pauze
11. Hendrik Hoogeveen uit Voorthuizen vertelt ons over zijn werk als erkend preparateur en over zijn keverproject.

Alternatieven voor plaggen op natte heide

Herstel van de kwaliteit van natte heide is zowel op nationaal als Europees niveau een belangrijke opgave. Vanwege de ingrijpende invloed van plaggen op bodem, vegetatie en fauna zijn in een onderzoek chopperen en drukbegrazing als mogelijke alternatieven, of aanvullingen, voor plaggen onderzocht. In een zojuist verschenen publicatie gaat men in op de resultaten op middellange termijn.

Pijpenstrootje is in veel natte heidegebieden de dominante plantensoort.

Plaggen is in heidegebieden een reguliere maatregel om vergrassing met pijpenstrootje te doorbreken ten gunste van kenmerkende plant- en diersoorten. Op droge heide is de afvoer van voedingsstoffen zoals fosfor en sporenelementen door plaggen echter dusdanig ongewenst gebleken dat plaggen tegenwoordig met grote terughoudendheid wordt geadviseerd. Voor natte heide ligt dit door de bufferende invloed van grondwater echter vaak genuanceerder. Toch blijft er een noodzaak om plaggen kleinschalig uit te voeren vanwege negatieve invloeden op onder meer de fauna. De vraag is hoe herstel van natte heide op grotere schaal te realiseren is. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar twee mogelijke alternatieven voor plaggen: chopperen (diep maaien, waarbij wel de strooisellaag

wordt verwijderd, maar niet de humusrijke bovengrond) en drukbegrazing door schapen. Daarbij is ook de invloed van bekalken als aanvullende maatregel om de voortschrijdende verzuring tegen te gaan onderzocht. Eerder werden al de effecten op korte termijn (twee jaar na uitvoering) besproken. Nu zijn de resultaten op middellange termijn (na zes jaar) op een rij gezet. Kort samengevat laten de ontwikkelingen zien dat choppen en drukbegrazing nuttige aanvullingen zijn op plaggen en regulier extensief beheer. Plaggen in combinatie met bekalken kan op natte heide geschikte abiotische condities herstellen voor terugkeer van de kenmerkende plantengemeenschap en voor de kolonisatie van pioniersoorten bij zowel planten als dieren. Soorten van oudere heidestadia ontbreken na zes jaar echter nog. Bij chopperen wordt minder van de stikstof verwijderd, maar nog steeds het grootste deel. De hergroei van pijpenstrootje vindt sneller plaats, maar na enkele jaren lijken de vergraste stukken te stabiliseren te midden van door dophei gedomineerde stukken. Over het geheel verliep het herstel van de kenmerkende heidevegetatie even succesvol als na plaggen. Bovendien was er minder boomopslag na choppen.

Drukbegrazing op natte heide leidde na vier seizoenen uitvoering nog niet tot het doorbreken van de dominantie van pijpenstrootje en het scheppen van open kiemingsmilieus. Bekalking leidde wel tot het beoogde herstel van de buffercapaciteit, maar niet tot een hogere beschikbaarheid aan nutriënten. Opvallend was ook de toename van veelal zeldzame padden-

stoelen van heischrale milieus. Waar vaak gevreesd wordt voor een atrofiërend effect van bekalken in aanwezigheid van organische stof, liet dit experiment zien dat bekalken met twee ton korrelkalk per hectare in vochtige heidesystemen niet leidt tot een dusdanig hogere beschikbaarheid van nutriënten dat er verzuuring optreedt, zowel in de vergraste situatie als op de gechopperde of ge-

Het Gentiaanblauwtje is een van de typische soorten voor natte heiden

plagde bodem. Al met al hebben de verschillende maatregelen uiteenlopende effecten en kunnen elkaar daarmee, afhankelijk van de situatie en de doelstellingen voor een gebied, goed aanvullen om de kenmerkende soortendiversiteit van natte heidesystemen te behouden.

Tekst en foto's: Michiel Wallis de Vries, De Vlinderstichting

Scheefbloemwitje in een nectarkroeg!

Op het Kootwijkerzand zijn nectarkroegen gemaakt voor de heivlinder, kommavlinder en vooral de uiterst zeldzame kleine heivlinder. Deze soorten blijken regelmatige bezoekers. Vooral blauwe knoop en vlinderstruik bezoeken ze vaak om te drinken. Op 28 augustus was er wel een heel verrassende gast in een van de kroegen: een scheefbloemwitje.

Door de maandenlange droogte was er gebrek aan bloeiende planten op het Kootwijkerzand. De angst was dat de vlinders en met name de uiterst zeldzame kleine heivlinder, weg zouden trekken en zich, buiten het geschikte leefgebied, niet zouden kunnen voortplanten. Daarom hebben de Vlinderstichting en Staatsbosbeheer eind juli vijf nectarkroegen ingericht op dit stuifzandgebied. Dagelijks bezoeken vrijwilligers de kuipen met bloeiende planten. Bij elke kroeg tellen ze gedurende vijf minuten welke vlinders er gebruik van maken en controleren ze de bakken. Zeker toen het nog zo heet was, moesten ze dagelijks water geven en dode bloemen uitknippen. Al vanaf het moment dat de kroegen waren ingericht, werden ze gebruikt. De kommavlinder was er als eerste bij. Deze bedreigde soort dronk graag van de vlinderstruik. Soms waren er wel twee of drie in een kroeg te zien. Ook de heivlinder bleek de nectar te waarderen. Het duurde een aantal dagen voordat ook de eerste kleine heivlinder in een kroeg opdook. Dat was mede doordat de kroegen helemaal aan het begin van hun vliegtijd waren aangelegd toen er nog voornamelijk mannetjes vlogen. Met name de vrouwtjes, die iets later verschijnen, hebben nectar nodig. De kleine heivlinder is tot nu toe 34 keer gemeld tijdens de vijfminutentellingen in de kroegen, de heivlinder 47 en de kommavlinder 44 keer.

Blauwe knoop staat volop in de nectar-kroegen en wordt regelmatig bezocht: hier door een kleine heivlinder

Gelukkig heeft het, ook op het Kootwijkerzand, de afgelopen weken flink geregend. Hoewel we zien dat een groot deel van de hei echt is afgestorven, zien we hier en daar toch ook

nog pollen in bloei komen. Dat is erg verheugend, want daarmee is ook in de rest van het uitgestrekte stuifzandgebied nectar voor de kleine heivlinder aanwezig. Naast de doelsoorten werden ook andere vlinders in de kroegen gezien, bijvoorbeeld hooibeestje, bruin zandogje, klein koolwitje en dagpauwoog.

Dinsdag 28 augustus was er wel een heel bijzondere kroegloper. Vrijwilliger Nina de Vries zag in een van de nectarkroegen een scheefbloemwitje. Ook deze zat te drinken, zowel op blauwe knoop als op vlinderstruik. Het scheefbloemwitje is nog maar een paar jaar in Nederland en is niet een soort die je zou verwachten in zo'n droog stuifzandgebied als het Kootwijkerzand. Het feit dat deze vlinder per jaar wel honderd kilometer naar het Noorden kan opschuiven, geeft wel aan dat het blijkbaar een heel mobiele vlinder is die dus ook ongeschikt terrein moeiteloos kan overbruggen. Het was een prachtige vondst voor de waarnemers natuurlijk, maar het scheefbloemwitje is niet een soort waarvoor de kroegen zijn aangelegd. Gelukkig blijken dus ook de doelsoorten kleine heivlinder, heivlinder en kommavlinder de kroegen goed te gebruiken. Of deze het jaar goed hebben overleefd en zich goed hebben kunnen voortplanten zullen we pas volgend jaar weten.

Tekst: Kars Veling, De Vlinderstichting

Foto: Jeroen Veecken

Gelderland is ontzettend groen

De Veluwe is groen. Rivierenland is groen. De Achterhoek is groen. En al die andere stukjes Gelderland zijn groen. Zelfs de steden zijn behoorlijk groen. Dat is een belangrijke reden waarom Gelderlanders hier zo graag wonen. We zijn trots op ons mooie groene Gelderland!

Groen: overal goed voor - Maar groen is niet alleen mooi! Het is goed voor het welzijn van de Gelderlanders. Het levert voedsel, energie, frisse lucht en schoon water. Het helpt de biodiversiteit door natuur en landschap te versterken en te verbinden. Het helpt het klimaat door hittestress te verminderen en wateroverlast te dempen bij extreem weer. Het helpt de economie, niet alleen door toerisme, maar ook omdat bedrijven zich graag vestigen in een groene omgeving.

Groen weg geknabbeld – Maar al dat groen gaat niet vanzelf. Aan alle kanten worden natuur en landschap afgeknabbeld of afgevlakt en daar maken wij ons zorgen over. Rijk, provincie en gemeenten kunnen met beleid en handhaving helpen om groen in stand te houden of te verbeteren. Bedrijven kunnen hun gebouwen en gebieden groen inrichten. En de burgers dragen ook hun steentje bij. Dat laat onze achterban van honderd-duizenden groene Gelderlanders wel zien.

Provincie: zorg goed voor ons groen! - Daarom dit manifest van ons, de gezamenlijke Gelderse groene organisaties, namens al onze leden, donateurs, vrijwilligers, medewerkers en sympathisanten. Met dit manifest vragen wij de provincie: zorg goed voor ons groen! In dit manifest vertellen we wat er al gebeurt, spreken we onze ambitie uit en bieden we concrete punten voor de provinciale verkiezingen. Zo werken we samen aan een groen Gelderland!

Met het oog op de provinciale verkiezingen in 2019 presenteren wij samen met onze collega's het Manifest voor een Groen Gelderland. Hierin roepen we de provincie op om goed voor ons groen te zorgen.

De tekst van het manifest is te vinden op www.gnmf.nl/nieuws/manifest-voor-een-groen-gelderland.

Geldersch Landschap & Kasteelen, Vereniging Natuurmonumenten, Gelderse Natuur- en Milieufederatie, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, IVN Gelderland

Meesters inled.nl

UW PARTNER VOOR

DUURZAME **LED** OPLOSSINGEN

 Plantagelaan 61
3772 MB Barneveld

 info@meestersinled.nl
 06-44638564

boone

Netwerkbeheer

Betrouwbaarheid en stabiliteit

IP-telefonie

Helderheid en functionaliteit

Online werkplekken

Veiligheid en zekerheid

Beveiliging en back-up

Noodzakelijkheid en beschikbaarheid

adres Plantagelaan 22
3772 MB Barneveld
telefoon 0342 745 745
website www.booneit.nl
e-mail info@booneit.nl

Choco & Zo

Langstraat 19
3771 BA Barneveld
0342 - 400026
info@choco-en-zo.nl
www.choco-en-zo.nl

Blonde regen

In de laatste volle week van juli daalde er een blonde regen neer in meerdere straten van Barneveld. De goten dwarrelden vol met goudgeel droog spul, net als de verdorde grasvelden en bermen. Wat was het warm en vooral: wat was het droog!

De lindebomen lieten hun gevleugelde vruchten lustig neerdwarrelen, daarbij geholpen door een verkoelende avondwind. De nootjes, want dat zijn het in feite, zitten gezamenlijk met een dun steeltje aan een speciaal gevormd blaadje dat de val afremt

en daardoor de af te leggen afstand vergroot. Ondanks deze zweefmogelijkheid is ook bij de lindeboom het spreekwoord van toepassing: de appel valt niet ver van de stam. Slechts een enkel zaadje zal het dan ook maar brengen tot een nieuwe lindeboom, want hoe-

wel de zaden overal terecht kunnen komen, de omgeving bepaalt of er een kiemplantje zal groeien: "Alles is overal maar het milieu selecteert". Daar helpen zelfs duizenden zaden van linden niet bij.

Over bomen gesproken. In Barneveld heeft de vereniging Plaatselijk Belang, daarbij gesteund door de middenstandsvereniging, het plan geoperd het centrum te vergroenen. De gemeente heeft welwillend gereageerd met de toezegging van een onderzoek naar de mogelijkheden, waarbij meteen gewezen werd op de aanwezigheid van een grote hoeveelheid kabels en andere obstakels in de grond.

Had IVN Barneveld ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan in 2010 ook al niet zo'n suggestie richting gemeente gedaan? En zelfs het Raadhuisplein voorzien van een negental bomen met de leuke "Wat groen kan doen"? Mocht het inderdaad tot een vergroening van het centrum komen, wat IVN van harte zal toejuichen, dan is wel te hopen dat het aan te planten groen meer aandacht zal krijgen van de gemeentelijke medewerkers dan die minstens tien jonge bomen bij de parkeerplaats van de supermarkt op de hoek Lunterseweg / Woudseweg. Voordat de droogte en de warmte begon, waren die al een treurige dood gestorven door watergebrek. Misschien is het najaar toch een betere periode voor de aanplant van zulke jonge bomen?

En zouden vogels ook zo lijden onder de hoge temperaturen en het tekort aan regen? Eenden en andere watervogels waarschijnlijk niet. Zo lang er nog voldoende vocht voorhanden is in hun zwemwater, spetteren ze wat rond. Gooien met hun bovensnavel wat water over hun verenpak, duiken regelmatig helemaal kopje onder en poetsen hun veren weer op.

In de warme en droge periode van juli zag ik twee vogels die, in mijn ogen, iets vreemds deden. Nu is het wel bekend dat groene spechten graag een 'bad' nemen op een mierenhoop. De mieren vinden dat maar niets en proberen de specht met mierenzuur te verjagen. De vogel maalt daar echter niet om en profiteert juist van de vijandig mieren. Het zuur helpt de vogel parasieten te verdrijven. Een soortgelijk gedrag zag ik van een kauwtje én van een merel. Niet dat zij een mierenhoop opzochten maar wel dat ze met uitgespreide vleugels en staart in de volle zon gingen liggen. Alsof het nog niet warm genoeg was! De merel ging na dat zonnebad uitgebreid tussen zijn veren zitten peuteren: borst, rug, stuit en buik kregen een beurt. Vervolgens werden de veren weer geordend zoals dat een nette merelman in onze ogen betaamt. Ook al last van jeuk?

Wout Loper, juli 2018

Herfstmenu

Oktober / november: bomen en struiken hangen vol vruchten en zaden. Juist nu hebben dieren veel voedsel nodig: suikerrijke bessen voor trekvogels, eikels en noten als wintervoorraad voor muis, gaai en eekhoorn en eiwitrijk voedsel om opgevet de winterslaap in te gaan.

Tamme kastanje – De Romeinen vonden de tamme kastanje zo lekker, dat ze de soort in ons land hebben geïntroduceerd. Eekhoorns, muizen, vossen en zwijnen zijn het daar helemaal mee eens.

Beukenootje – Voor koolmezen zijn beukenootjes van levensbelang. Hoe meer beukenootjes er zijn, des te meer koolmezen komen goed de winter door.

Eikels – De schil van eikels bevat het giftige tannine. Zwijnen schillen elke eikel voordat ze hem opeten door hem eerst met hun tong langs de tanden te draaien.

Vlierbessen – Niet alleen mensen maar ook vogels, en met name spreeuwen, zijn dol op deze bessen. En dat is te zien ook. Ze kunnen pimpelpaarse poep produceren! De zaden worden ook uitgepoept en zo speelt de spreeuw een rol bij de verspreiding van de vlier.

Braam – Heerlijk en supergezond: bramen bevatten veel calcium, magnesium en ijzer. Goed voor botten, spieren en bloed van mens en dier. De vos weet er wel raad mee.

Enkele tips voor sfeervolle herfstfotografie

De herfst is een prachtig seizoen om te fotograferen. De verkleuring van de bladeren, maar ook de paddenstoelen en de spinnen zorgen voor mooie composities om vast te leggen. Het kan echter soms nog knap lastig zijn om dit goed te doen.

Details - Fotografeer details: een paddenstoel, een spinnenweb of gewoon een mooi verkleurd herfstblad. De herfst brengt een hoop details die zich lenen voor foto's.

Rustige compositie - Omgevingsfoto's in een bos zijn leuk, maar hebben vaak vele storende factoren, zoals een hoop takken en boomstammen. Zoek daarom naar een compositie met min of meer evenwijdige lijnen om rust in je foto te creëren of tuinier vooraf een beetje.

Mist - Fotografeer in de mist! De herfst is het ideale seizoen voor mist, omdat de temperatuur overdag en 's nachts relatief veel verschilt. Mist kan prachtig zijn voor foto's.

Maak gebruik van slecht weer - Slecht weer is niet het meest fijne weer om erop uit te trekken, maar een grauwe bewolkte dag kan een mooi licht over je omgeving werpen. Kleuren worden zacht en regen zorgt voor een glans over je onderwerp.

Regen is ook mooi om bijvoorbeeld regendruppels op bladeren vast te leggen. Neem wel een plastic zak of vuilniszak mee; op een natte grond gaan zitten, vindt niemand fijn.

Statief - Als je in een dicht begroeid bos gaat fotograferen, is er vaak weinig licht aanwezig. Neem daarom een statief mee, zodat je de sluitertijden langer kunt maken en je ISO niet op hoeft te schroeven.

Notulen ledenvergadering 26 april 2018

Aanwezig: 38 leden, inclusief het bestuur.

1 Welkom en opening

Een woord van welkom met aandacht voor ons erelid en de jubilarissen en opening van de vergadering door Rien Brand, voorzitter.
Cilia van den Hengel laat zich verontschuldigen.

Rien richt zich tot alle aanwezigen met de mededeling nog even goed rond te kijken en foto's te maken, want dit is de laatste ledenvergadering in dit pand.

2 De voorzitter vraagt of iedereen akkoord is met de **agenda**. Deze **is hierbij vastgesteld**. Iedereen is op de hoogte gesteld van een tweede vergadering i.v.m. de voorgestelde statutenwijziging.

3 Mededelingen

- ❖ Hans Boland: er gaat een presentielijst rond met het verzoek om in het kader van de mogelijke statutenwijziging te tekenen.
- ❖ De nieuwe vestiging van onze IVN-afdeling op landgoed De Schaffelaar wordt door de voorzitter toegelicht. De zolder van de voormalige geitenstal zal als ons nieuwe onderkomen worden ingericht. Het is een lichte ruimte met eigen sanitaire voorzieningen en een keukenblokje. Vragen vanuit de zaal:

Evert van den Berg: hoe is de toegankelijkheid van de zolder i.v.m. mindervaliden? Antwoord: Er komt eventueel een stoeltjeslift.

Wordt de zolder exclusief door IVN gehuurd? Ja, tot zover wel. Potentiele onderhuurders zouden zijn buitenschoolse opvang (hebben voorsnog voldoende capaciteit in Norschoten) of Oud Barneveld (maar zij hebben geen interesse). Er moet wel een relatie zijn.

Albert Prins: Is er een aparte opgang? Ja, dat is er.

Hanneke Crevels: Mogen we al kijken? Formeel hebben we nog geen toegang. Toelichting door Cees Klomp: De Vogelwerkgroep heeft vanwege de inrichting alvast eerder toegang.

Aart Mulder: Teren we niet danig in op ons vermogen? Antwoord: Eerste vijf jaar moet haalbaar zijn.

- ❖ Nalatenschap Stien Soede
Stien Soede heeft onze afdeling een legaat nagelaten. Ook dit geeft enige garantie op vestiging. Nadruk wordt wel gelegd op het feit dat het niet is bedoeld om gaten in begrotingen te vullen.
- ❖ Het is de verwachting dat we voor 99,9% in het nieuwe pand zitten tijdens de najaarsledenvergadering. De Lionsclub heeft een toezegging gedaan voor een gift betreffende de inrichting van het nieuwe onderkomen. Het mag duidelijk zijn dat het bestuur erg dankbaar is voor de nalatenschap van Stien en de giften.

- ❖ De vogelkijkhut (achter Vanelly) is omgewaaid. Van de onderdelen is eventueel een tuinhuisje/berging te maken. Wie heeft interesse? Vanavond bieden bij de penningmeester. Is er geen belangstelling, dan adverteren we in de nieuwsbrief.
- ❖ Er zijn 43 aanmeldingen voor de fietstocht op Koningsdag.

4 Verslag ledenvergadering d.d. 26 okt. 2017

Er zijn geen op- of aanmerking bij het verslag van de najaarsledenvergadering.

5 Verslagen 2017

- Jaarverslag 2017: geen opmerkingen.
- Financieel verslag 2017: geen opmerkingen.
- Verslag Kascommissie 2017: Hanneke van den Brink-Crevels en Albert Prins hebben op 12 april jl. d.m.v. steekproeven de boeken gecontroleerd. Hanneke overhandigt het positieve verslag aan het bestuur.

Hanneke is na twee jaar aftredend, Albert Prins en Jan Hassink vormen de kascommissie 2018, Margreet Rouwenhorst meldt zich als reserve.

- Verslagen van werkgroepen: Geen opmerkingen.

6 Aangepaste begroting 2018

Hans Boland, penningmeester, geeft een toelichting bij de aanpassingen t.o.v. de oorspronkelijke begroting. Iedereen gaat akkoord met deze begroting en het geringe tekort.

7 Heugelijke mededeling

Er zijn oorkonden en gouden speldjes voor de tien jubilarissen die allen veertig jaar IVN-lid zijn. De versierselen worden door Rien aan elke jubilaris persoonlijk uitgereikt. Dit gaat uiteraard gepaard met felicitaties en bloemen.

Het is bijzonder dat het allemaal nog actieve leden betreft. Tijdens de pauze wordt er een groepsfoto gemaakt.

8 Voorstel tot statutenwijziging

Hans licht de statutenwijziging kort toe. Omdat er onvoldoende leden aanwezig zijn om tot het wijzigen van de statuten te besluiten, is er een tweede ledenvergadering nodig.

9 Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. De vergadering wordt gesloten.

Pauze

Tweede ledenvergadering

Het enige agendapunt betreft het **Voorstel tot statutenwijziging**.

De wijzigingsvoorstellen worden unaniem goedgekeurd door de vergadering.

De voorzitter **sluit deze vergadering** met dank aan de aanwezigen voor hun komst en inbreng.

Nieuws uit de afdeling

Cursus paddenstoelen

IVN Barneveld organiseert een introductiecursus paddenstoelen. Geen cursus waarna je alles weet van paddenstoelen en waarna je alle exemplaren die je op je pad ziet, succesvol op naam weet te brengen!

Maar wat je tijdens deze (korte) cursus in twee avonden plus twee excursies leert, is wat een paddenstoel eigenlijk is en:

- waarom zonder paddenstoelen de wereld er heel anders uit zou zien.
- waar de grote en kleine verschillen zitten tussen de groepen.
- waarom de ene paddenstoel juist onder bomen groeit en de andere juist in het gras.

Tijdens de cursus wordt uitgelegd hoe je verschillende groepen en soorten paddenstoelen kunt herkennen. Daarnaast zal tijdens de excursies de verkregen kennis in praktijk worden gebracht. Het zal ook duidelijk worden dat zoeken naar paddenstoelen om te eten, een hachelijk zaak kan zijn.

De cursus wordt gegeven door ervaren IVN-gidsen uit onze eigen afdeling, namelijk Evert van den Berg en Jan van Middendorp.

De cursusavonden zijn op woensdag 3 en 10 oktober in het nieuwe IVN

Natuureducatiecentrum Barneveld op landgoed De Schaffelaar, Stationsweg 2C, 3771 VH Barneveld. De excursies, waar we hopen te zien wat er besproken is, staan gepland voor de zaterdagochtenden 6 en 13 oktober. De kosten voor de cursus bedragen € 20,- per persoon. Opgeven kan bij Henk van de Beek (vandebeekhenk@gmail.com). Nader informatie bij Henk van de Beek (06-1028 7923) of bij Eduard Barneveld (06-4913 1047).

IVN Barneveld schenkt 'rustpunt' aan landgoed Otelaar

"Wandelaars kunnen hier nu een moment van rust inlassen. Ik ben blij dat dit dankzij de IVN-bank mogelijk is", stelt Henk Olthuis, eigenaar van landgoed Otelaar aan de gelijknamige weg in Barneveld.

Vrijdagmiddag 7 september jl. namen Henk Olthuis en Rien Brand, voorzitter van onze afdeling, de eiken parkbank in gebruik door het wegnemen van de IVN-vlag. Brand, terwijl hij wijst op de grazende brandrode runderen achter de gevlochten heg: „Het is mooi dat we hier de bank neer mogen zetten, op dit heuveltje; een perfecte plek met dit uitzicht.”

Henk Olthuis (links) en Rien Brand onthullen de bank

De bank is aangeschaft met geld van de Rabobank Clubkas Campagne. IVN Barneveld meent er goed aan te doen de bezoekers op Otelaar hiervan te laten profiteren. Het landgoed is vrij toegankelijk voor wandelaars. De bank biedt een goede gelegenheid te genieten van de oase van rust, van vogels, planten en ook reeën die er geregeld te zien zijn. Of om de IVN-vrijwilligers aan het werk zien met het vlechten van de meidoornhagen of het knotten van wilgen. "We kunnen trouwens nog vrijwilligers gebruiken", voegt Olthuis er lachend aan toe.

Verbindingsweg 39 • Voorthuizen • Tel.: 0342 - 46 45 09

Mr. G. Hoving RB Belastingadviseur

Anthonie Fokkerstraat 61 c
3772 MP Barneveld

T.: 0342 - 42 44 40

E.: info@uw-belastingadvies.nl

W.: www.uw-belastingadvies.nl

Administratie & Jaarrekening

Belastingadvies

Belastingaangiften

Erfbelasting

Boedelscheidingen

Juridisch advies

www.gvanmiddendorp.nl

Maandag: Gesloten
Dinsdag: 8:30 - 18:00
Woensdag: 8:30 - 18:00
Donderdag: 8:30 - 18:00
Vrijdag: 8:30 - 21:00
Zaterdag: 8:30 - 16:00

Apeldoornsestraat 35
3781 PM Voorthuizen

Tel: 0342-476535

info@leijhorst2wielers.nl

www.leijhorst2wielers.nl

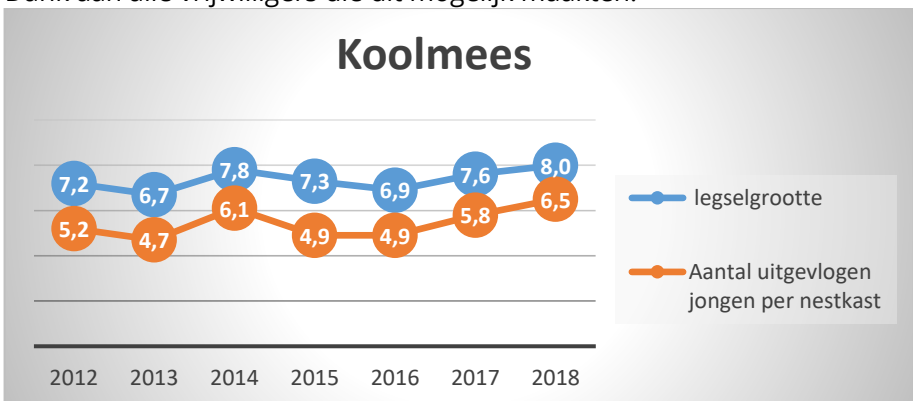
Vogelwerkgroep Erica, Barneveld, Garderen en Kootwijk Resultaten van het broedseizoen 2018

Door de extreem koude maand maart, begonnen onze vogels pas in april met eileg. Op 6 april (KM) en op 8 april (PM) produceerden ze het eerste ei.

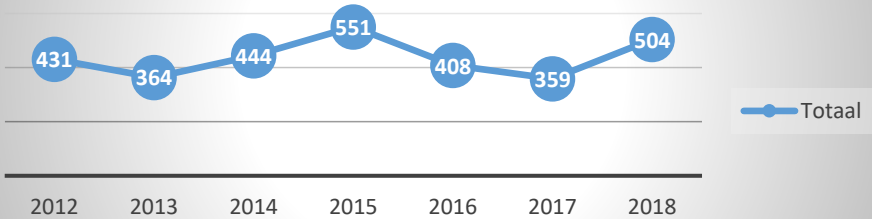
De bijna 900 nestkasten werden gecontroleerd door 25 vrijwilligers, wat een behoorlijke hoeveelheid waardevolle gegevens opleverde. De gegevens gaan naar een landelijke werkgroep, waar de broedresultaten van bijna 15.000 nestkasten een goed beeld geven van de reacties op de klimaatverandering.

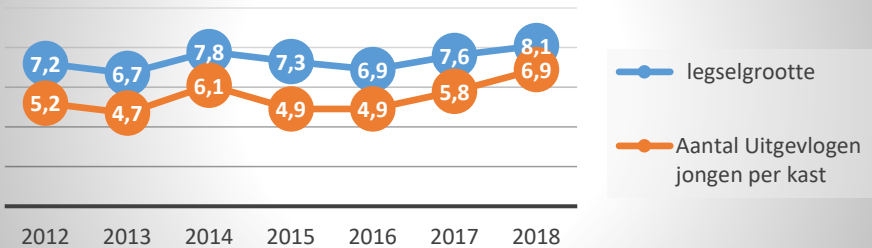
Samenvattend: het was een erg goed broedjaar. Sommige gebieden bleven wat achter (o.a. Kootwijkerzand en het oostelijk deel van Boeschoten), maar de trend is verheugend. Dat zal mede komen door het mooie weer. In april/mei hadden de droogte en de hitte nog niet toegeslagen. Alle onderstaande grafieken wijzen omhoog. Alleen het gemiddelde aantal uitgevlogen jongen per nestkast van de bonte vliegenvanger bleef wat achter. Wat er van al die uitgevlogen jonge vogels in deze extreme zomer terecht is gekomen, zal de tijd moeten uitwijzen. Dank aan alle vrijwilligers die dit mogelijk maakten!

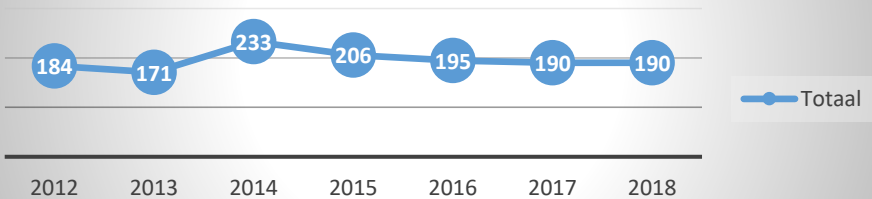
Totaal aantal legsels koolmees

Pimpelmees

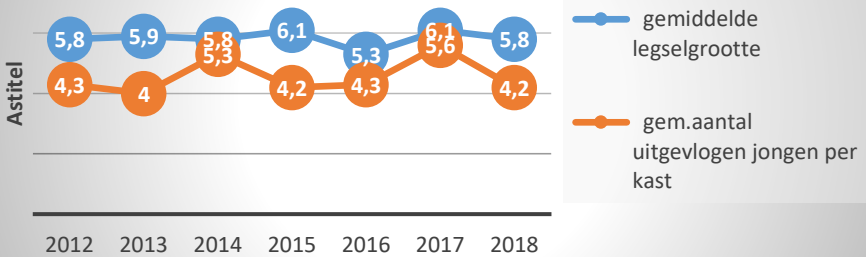

Totaal aantal legsels pimpelmees

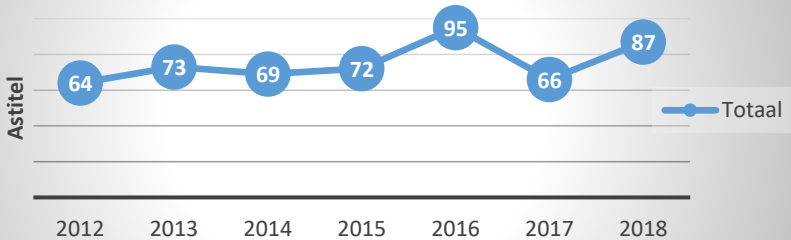

Bonte vliegenvanger

Totaal aantal legfels Bonte vliegenvanger

Adresgegevens

ivn natuur
educatie
Barneveld

IVN Barneveld, Postbus 135, 3770 AC Barneveld

IVN Natuureducatiecentrum Barneveld, Stationsweg 2C, 3771 VH Barneveld

BESTUUR

Rien Brand , voorzitter	0342-491 310
Johan Walburglaan 23, 3771 KH Barneveld	voorzitter@ivn-barneveld.nl
Angelique Overbeek , secretaris	06-4584 6216
Groeperlaan 8, 3925 RE Scherpenzeel	secretaris@ivn-barneveld.nl
Hans Boland , penningmeester	0342-417 415
Cannenburg 18, 3772 BG Barneveld	penningmeester@ivn-barneveld.nl
Bankrek.nr.: NL71 RABO 0385 5616 52 t.n.v. IVN Barneveld	
Martien Bakkenes , contacten werkgroepen	0342-490 673
Johannes Elsevierlaan 6, 3771 KK Barneveld	werkgroepen@ivn-barneveld.nl
Jolanda Denekamp , PR & Publieksactiviteiten/2 ^e penn.m.	0342-492 916
Hertenspoor 46, 3772 SG Barneveld	pr@ivn-barneveld.nl

WERKGROEPEN

Algemene vogelwerkgroep: Daan Kuiper	0342-417 810
Kinderen naar buiten: Rien Brand	0342-491 310
Natuurbeheer: Hans Boland	0342-417 415
Natuurfotografie: Anton de Koning	033-2773 236
Natuurtuin Mevrouws Hofje: Melie van den Brink	0342-415 050
Planten: Marja Barneveld	0342-444 605
PR & publieksactiviteiten: Jolanda Denekamp	0342-492 916
Redactie Natuurlijkerwijze: Hans Boland & Rob de Graaf	0342-417 415
Scholen Barneveld: Margreet Rouwenhorst	06-4564 5875
Scholen Lunteren: Jan Hassink	0318-483 568
Scholing: Henk van de Beek	06-1028 7923
Vlinders: René de Graaff	0342-423 182
Vogels Barneveld: Piet Boer	0342-417 393
Vogels Garderen/Kootwijk/Erica: Aart Mulder	0342-478 688
Vogelinventarisaties: Daan Kuiper	0342-417 810
Webmaster www.ivn.nl/barneveld : André van Reenen	06-4907 7728

PERSBERICHTEN voor publieksactiviteiten via Jolanda Denekamp:

j_denekamp@hotmail.com 0342-492 916

ADMINISTRATIE leden & donateurs:

Hans Boland: jg.boland@hetnet.nl 0342-417 415

Guldie gaat groen! Nu in onze verfcollectie:

- **Aquamarijn** natuurverf. Voor binnen en buiten.
- **Perkoleum**, op lijnoliebasis. Voor buiten, zeer duurzaam.
- **Fair-paint**. Unieke allergievrije natuurverf op sojabasis.

Guldie

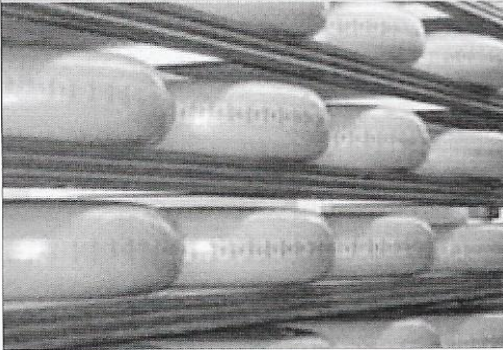
Antonie fokkerstraat 31, Barneveld

Kaashuis - VITA NOVA

W. Pater

Barbecue - Kaas - Noten - Kip
Vleeswaren - Brood
Saladeschotels - Hapjes

Amersfoortsestraat 23, Barneveld
Tel. (0342) 49 22 09
www.kaashuis-vitanova.nl

IJzerwaren
Gereedschappen

Tuinartikelen

Speelgoederen

Luxe- en Kunstnijverheid

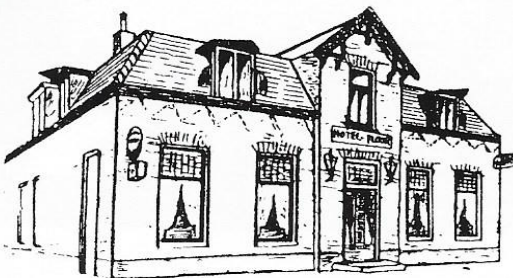
Huishoudelijke artikelen

BROUWER HEEFT 'T

DORPSSTRAAT 149-153 - LUNTEREN

TELEFOON 0318-482339

Facebook Brouwer Home & Living

Café - Laal Floor

Kegelbanen

(bereikbaar met lift)

Dorpstraat 36

6741 AL Lunteren

tel. 0318 - 482315

info @partycentuumfloor.nl

www.partycentuumfloor.nl

Afz: Postbus 135
3770 AC Barneveld

Port Betaald

Natuurlijk...

De Meerwaarde

Geloof in elk Talent!